Kijkwijzer mondelinge communicatie

	Zwak (-2)	**Eerder zwak dan sterk (-1)**	**Eerder sterk dan zwak (+1)**	**Sterk (+2)**
Bereid zijn je spreekdoel zo goed mogelijk te realiseren - engagement - doel- en publieksgerichtheid - spreekschema - monitoring en herstel	Je gaat erg **nonchalant** om met je eigen inbreng. Je denkt weinig na over het **doel** en over wie je **gesprekspartners**/ **luisteraars** zijn. Je werkt geen of een ondermaats **spreekschema** uit. Je slaagt er niet in om je eigen inbreng **bij te sturen**.	Je neemt een beperkt **engagement** op ten aanzien van je eigen inbreng. Je bent je onvoldoende bewust van het precieze **doel** van je inbreng en van je **luisteraars**/ **gesprekspartners**. Je **spreekschema** is weinig overdacht. Hier en daar **stuur** je je inbreng **bij**, maar over het algemeen doe je dat weinig.	Je **engageert** je ten aanzien van je eigen inbreng. Je streeft het **spreekdoel** na en probeert je communicatie af te stemmen op je **luisteraars**. Het lukt vrij aardig, maar het kost jou nog zichtbaar moeite. Je **spreekschema** helpt je, maar is niet helemaal sluitend. Op basis van reacties van je luisteraars/ gesprekspartners **stuur** je je eigen inbreng gedeeltelijk **bij**.	Je **engageert** je t.a.v. je eigen inbreng, vooral met het oog op je luisteraars/ gesprekspartners. Je hebt een helder **spreekdoel** en past je vlot aan je **luisteraars/gesprekspartners** aan. Je **spreekschema** biedt houvast. Je **stuurt** je eigen inbreng voortdurend **bij** op basis van reacties van je luisteraars/gesprekspartners, maar ook op basis van je eigen inzichten.
Structureren wat je zegt - logische opbouw - structuuraanduiders/ signaalwoorden/overgangszinnen	Je doet een **onsamenhangende** inbreng. Het efficiënte gebruik van **structuuraanduiders/ signaalwoorden** of **zinnen** die een overgang aangeven verloopt zeer moeizaam.	Je doet een **weinig samenhangende** inbreng. **Structuuraanduiders**/ **signaalwoorden** of **zinnen** die een overgang aangeven, worden nog onvoldoende efficiënt ingezet.	Je inbreng is voldoende overzichtelijk qua **structuur** en **samenhang**. **Structuuraanduiders/ signaalwoorden** of **zinnen** die een overgang inluiden, worden voldoende efficiënt ingezet.	Je inbreng is zeer overzichtelijk qua **structuur** en **samenhang**. **Structuuraanduiders/ signaalwoorden** of **zinnen** die een overgang inluiden, worden zeer efficiënt ingezet.
Productief schooltaalvaardig zijn - abstractieniveau - vaktaal - redeneringen & logica	Je formuleert op een concreet, **anekdotisch** en **alledaags** spreekniveau. Je slaagt er niet in om **vaktaal** te integreren. Je bouwt geen **redeneringen** op.	Je inbreng bevindt zich grotendeels op het niveau van de **alledaagse** spreektaal. Hier en daar slaag je erin **vaktaal** te integreren en het anekdotische te overstijgen. **Redeneringen** krijg je moeizaam opgebouwd.	Je slaagt erin om je inbreng op een voldoende **abstract** niveau te realiseren. Je beschikt over een voldoende grote **vakwoordenschat**. Je kunt een **redenering** overbrengen: kern + argumentatie.	Je slaagt er vrijwel moeiteloos in om je **redenering** bondig en op een aangepast **abstractieniveau** te realiseren. **Vaktaal** wordt door jou probleemloos geïntegreerd.
Vlot en aangenaam spreken - verbaal gedrag - paraverbaal en non-verbaal gedrag	Je inbreng vertoont veel storende **verbale**, **para**- en **non**-**verbale** eigenaardigheden. Je compenseert de tekortkomingen niet door op een andere manier te boeien. De luisteraar haakt af.	Je inbreng vertoont storende **verbale, para-verbale en/of non-verbale** eigenaardigheden die de luisteraar meer dan eens afleiden. Je weet de luisteraar onvoldoende te boeien.	Je **verbaal, para-verbaal en non-verbaal** gedrag voldoen. Hier en daar zijn er nog wat eigenaardigheden, maar ze leiden de luisteraar niet af. Je doet zichtbaar je best.	Je kunt boeien: je inbreng komt aangenaam over, zowel **verbaal als non- en para-verbaal**. Je realiseert dit niveau moeiteloos.

Goed georganiseerd zijn - materiële ondersteuning - timing	De **materiële ondersteuning** van je inbreng is ondermaats: de visuele ondersteuning van je inbreng, het illustratiemateriaal en je spreekschema helpen jou en de luisteraar niet. Je hebt geen oog voor **timing**.	De **materiële ondersteuning** van je inbreng verloopt onvoldoende vlot: de visuele ondersteuning van je inbreng en het illustratiemateriaal bieden onvoldoende meerwaarde. Je spreekschema helpt je onvoldoende. Meer dan eens dreig je de **timing** uit het oog te verliezen.	De **materiële ondersteuning** van je inbreng verloopt voldoende vlot: je schakelt visuele ondersteuning en/of illustratiemateriaal voldoende vlot in. Je spreekschema helpt je voldoende, maar je gaat er nog wat krampachtig mee om. Je houdt je **timing** goed in het oog.	De **materiële ondersteuning** van je inbreng verloopt zeer vlot: je weet je inbreng meerwaarde te geven via visuele ondersteuning en/of illustratiemateriaal. Je maakt vlot gebruik van je spreekschema zonder er te zeer aan vast te hangen. Je houdt de **timing** goed in het oog.
Gericht zijn op interactie - overleg - gespreksregels - gespreksrol	Je stelt je niet open voor **overleg**. Je zondigt vaak tegen basale **gespreksregels**. Je slaagt er niet in de zelfgekozen of opgelegde **gespreksrol** op te pakken.	Je bent niet overtuigd van de meerwaarde van **overleg**. Je zondigt regelmatig tegen basale **gespreksregels**. Je bent je wel bewust van je **gespreksrol** maar slaagt er onvoldoende in die waar te maken.	Je voelt de meerwaarde van **overleg** aan. Je zondigt soms tegen basale **gespreksregels**. Je slaagt er voldoende in je **gespreksrol** waar te maken.	Je voelt de meerwaarde van **overleg** aan en kunt het samenwerken ook bepleiten. Je zondigt zelden tegen basale **gespreksregels**. Je maakt je **gespreksrol** waar en helpt anderen bij de realisatie van hun rol.

Bronnen

Jeurissen, R., Quanten, E., Vandenbossche, H., & Verheyden, L. (2010). Mol, uil of libel... drie stadia in een taalbeleidsproces. In: Van Hoyweghen, D. (red.). *Naar taalkrachtige lerarenopleidingen. Bouwstenen voor taalbeleid* (pp. 129-169). Mechelen: Wolters Plantyn.

Van Eyen, C., Verheyden, L. & Kerkhofs, G. (2010-2011). *Taal en KO. Instrumenten voor een integraal taalbeleid (ingekorte versie).*

Verheyden, L. (2010). Wijzer kijken met kijkwijzers? Over een tussentijdsproduct van taalbeleid. In: Van Hoyweghen, D. (red.). *Naar taalkrachtige lerarenopleidingen. Bouwstenen voor taalbeleid* (pp. 201-223). Mechelen: Wolters Plantyn.